

ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਪਹੁੰਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਸੀ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੋੜ ਤੋਂ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪੀ.ਸੀ.ਜੀ

ਐਚ.ਐਸ. ਰਾਏ, ਜੇ.

ਮੋਹਨ ਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, - *ਉੱਤਰਦਾਤਾ।*

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 8— 1988 ਦਾ ਐਸ. ਬੀ

29 ਅਪ੍ਰੈਲ 1989

ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ (1878 ਦਾ XI)- ਐੱਸ. 25- ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਬਤ - ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ - ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਮੌਕਾ - ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੈਧਤਾ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਉਲਟ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸਲਾ ਜ਼ਬਤ ਕਿਉਂ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਰਿਵਾਲਰ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(ਪਰਾ ੫)।

ਸ੍ਰੀ ਆਰ ਐਲ ਆਨੰਦ, ਵਧੀਕ ਜੱਜ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਮਿਤੀ 18 ਫਰਵਰੀ, 1985 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਨਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਅਪੀਲ।

ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾਵਾਂ: *ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ 25 | 9 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ RI ਕਰਵਾਉਣਾ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਭਰਨਾ | 100 ਦੇ ਡਿਫਾਲਟਰ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਆਰ. ਆਈ.*

ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 184 ਮਿਤੀ 24 ਦਸੰਬਰ 1984 ਈ

ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ ਨੰ. 82 ਮਿਤੀ 14 ਫਰਵਰੀ, 1984 ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ 25 ਅਧੀਨ, ਥਾਣਾ ਸਿਵਲ ਲਾਈਨਜ਼, ਲੁਧਿਆਣਾ।

ਰਾਮ ਸਵਰੂਪ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਵੀ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਚਾਰੂ ਤੁਲੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਮੋਹਨ ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (ਐਚ.ਐਸ. ਰਾਏ, ਜੇ.)

ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਰਾਏ, ਜੇ.

(1) ਜਵੰਦ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ, ਡਰਾਈਵਰ ਵਾਸੀ ਤਲਵੰਡੀ ਖੁਰਦ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਰੁੱਧ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ 18 ਫਰਵਰੀ, 1985 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸ੍ਰੀ ਆਰ.ਐਲ. ਆਨੰਦ, ਵਧੀਕ ਜੱਜ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ।

(2) ਜਵੰਦ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ .38 ਬੋਰ ਦਾ ਸਮਿਥ ਵੇਸਨ ਯੂ.ਐੱਸ. ਰਿਵਾਲਵਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਅਸਲਾ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਕਿ ਇਹ ਹਥਿਆਰ ਮੋਹਨਬੀਰ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਵਿੱਚ ਜਵੰਦ ਸਿੰਘ ਡਰਾਈਵਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੋਹਨਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਹਥਿਆਰ ਸੀ ਜੋ ਡੀ ਡਬਲਿਊ 1 ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਆਰ ਐਲ ਆਨੰਦ, ਵਧੀਕ ਜੱਜ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਜਵੰਦ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦਿਆਂ ਰਾਜ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤੇ।

(3) ਮੋਹਨਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੁਖੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹਥਿਆਰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਵੀ. ਰਾਮਸਵਾਮੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਵਾਲੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ 18 ਦਸੰਬਰ, 1987 ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਯਮਤ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਬੈਂਚ ਨੇ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਵੀ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਮੋਹਨਬੀਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(4) ਮੈਂ ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮੁੱਖ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਈ।

(5) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮੋਹਨਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਡੀ.ਡਬਲਿਊ.ਐਲ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜਵੰਦ ਸਿੰਘ ਕੋਲੋਂ ਬਰਾਮਦ ਹੋਇਆ ਹਥਿਆਰ ਉਸ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸੀ ਹਥਿਆਰ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮੋਹਨਬੀਰ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਉਲਟ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸਲਾ ਜ਼ਬਤ ਕਿਉਂ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਰਿਵਾਲਵਰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ, ਐਕਸ. PI ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਬਤ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਰਾਹੀਂ 29 ਮਈ, 1989 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਵਾਦ ਕੀਤਾ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ

1
8

ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ